

Tibetaneren

Et magasin fra HimalPartner

Nr. 4/2017 Årgang 79

Nepal trenger
oss igjen!

HimalPartner
www.himalpartner.no

Kontonummer 3000 15 47107
VIPPS: HIMALPARTNER #15521

HimalPartner (tidl. Tibetmisjonen), startet 19. november 1938, bygger på Bibelen og Den evangelisk lutherske bekjennelse. Formål: "Gjennom ord og tjeneste å bringe evangeliet til tibetane, nepalere og andre folk i Himalaya-regionen." Utsendingene er engasjert i administrasjon, helsearbeid, undervisning, jordbruk, kraftutbygging, samt distrikts- og industriutvikling. "Himal" betyr fjell på nepali og sanskrit-relaterte språk.

HIMALPARTNER:

Postadresse:
Postboks 6646,
St. Olavs Plass, 0129 Oslo
Besøksadresse:
Linstowsgate 3, 0166 Oslo
Telefon: 22 76 90 10
E-post: post@himalpartner.no
www.himalpartner.no
Organisasjonsnummer: 952555103
Bankgironummer: 3000 15 47107

HimalPartners Styre og Administrasjon:

Landsstyrets leder: Arne Kjell Raustøl
Administrasjon:
Heidi Westborg Steel, generalsekretær;
Line Konstali Informasjons – og Innsamlingsleder;
Lene Birgitte Bjølverud-Rødningby, økonomi- og administrasjonsleder;
Silje Gunnlaug Yun Eng, prosjektrådgiver;
Ingunn Røse Høybråten, ungdomsarbeider og administrasjonskonsulent og Peter Grubby, prosjekt-koordinator, og Bethel Margareta Hamrin, prosjektkoordinator (vikar).

Utsendinger

Nepal: Solveig Abelson Midtgarden, Ellen og Calle Wahlström
Kina: 4 utsendinger

Tibetaneren:

Ansvarlig redaktør: Line Konstali
Opplag: 2.900
Abonnementpris: Gratis
Forsidefoto: United Mission to Nepal (UMN)
Grafisk design og trykk: Grøset

LEDER

Line Konstali,
Informasjons –
og Innsamlingsleder

Farmor, misjonen og resten av verden

Farmor var basargeneral på bedehuset og hadde et hjerte som banket for menighet og lokalbefolkningen. For meg var hun et viktig forbilde.

Hva er misjon for deg? Det finnes mange ulike svar. Noen har blitt sviktet og har negative erfaringer med misjon. Det er selvsagt blitt gjort en del feil underveis og vi skal på ingen måte ignorere dette.

Samtidig er det også viktig at vi som er en del av misjonen bidrar til å nyansere bildet litt mer. For når jeg forteller mine ikke-kristne venner om misjon, har de ofte hørt mye negativt. For meg som hverken har blitt sviktet eller fordømt i denne sammenheng, kan dette fortone seg litt merkelig.

Det kan også til tider virke som om enkelte journalister mangler kunnskap om hva misjon og bedehus er. Etter at kulturminister Helleland etterlyste en debatt om norske verdier, ble det diskutert i et debattprogram på TV2. En journalist fra Dagbladet ønsket å understreke at det var forskjeller blant nordmenn. Noen var i følge henne mer internasjonale, som for eksempel de som er bosatt på Løkka i Oslo. Deretter brukte hun «et bedehus på Egersund» som et eksempel på de som var mindre internasjonale. Jeg rygget litt i sofakroken. Folk på bedehuset

er da vitterlig mer engasjerte i internasjonale spørsmål enn folk på Løkka?

Nå generaliserer sikkert jeg like mye, men poenget mitt er at det er nettopp i misjonen jeg har møtt mennesker som har reist til steder «der ingen skulle tru at nokon kunne bu +++» Jeg trodde jeg hadde hørt det meste, men etter å ha lest boken «Bonus for mitt neste liv?» av Asbjørn Voreland er jeg ikke lenger like sikker. For det å begi seg ut på en reise fra Norge til Nepal i lastebil på 60-tallet, der man passerer både ørken, land i krig og ekstrem kulde er egentlig ganske spesielt. Historien ville gi selv den mest ivrige globetrotter prestasjonsangst.

For selv om backpackere kan fortelle deg om de kuleste kaffebarene i Kathmandu, og om de beste reisebyråene som tilbyr trekking i Himalaya, er møtet med lokalbefolkning og deres tradisjoner det som virkelig skaper internasjonal kompetanse.

I den lille bygda Sira på Sør-Vestlandet, var det nettopp de fattige og undertrykte som drev min farmors engasjement. Hun var basargeneral i Bakke bedehus og har sikkert bidratt med millioner av kroner til misjonen. Hun hadde ikke en gang reist til Sverige i en alder av 70 år, men du verden så internasjonal hun var!

Kjære leser

Verdidebatten i år - hvor kom den fra?

«Det ante jeg ikke», sa statsminister Erna Solberg i mars i år, etter å ha hørt professor Robert Woodberrys forskning om sammenhengen mellom misjon og demokrati under den store reformasjonsmarkeringen i Bergen.

Jeg har gått og fundert på hvor årets verdidebatt egentlig kom fra. Man kan selvsagt lese debatten i lys av de navlebeskuende uttalelsene fra ytterste høyre for å sanke stemmer. Men selv om det kanskje var der den startet, så gikk debatten flere steder dypere. De kristne avisene, NRK, men også enkelt politikere har gjort en god jobb i å se nøyere på hvor verdiene som preger vårt relativt stabile land, har sine røtter. Erna Solbergs uttalelser om tro har for eksempel vært annerledes enn vi har hørt før. Kan hun ha fått input?

Egentlig er denne debatten ganske revolusjonerende i vår tid der nøytralitet er en så viktig verdi. Mange av oss liker heller ikke så godt uttrykket «norske verdier» fordi det høres ut som vi tror vi er bedre enn alle andre. Samtidig bør kanskje både vi og andre være nysgjerrige på om det kan være mer enn oljen som gir oss det stabile Norge. For eksempel hvordan har det seg at vi i Norge har en så lav prosent av straffedømte med fornyede dommer. Det ulogiske svaret er tillit og revolusjonerende respekt for mennesket.

Ja, hvor kommer røttene til vårt «lykkelige land» fra? Man skal være forsiktig med forenklete svar. Men historikeren og statistikeren Robert Woodberry påstår med belegg at det er sammenhengen mellom misjon og demokrati. Han kartla alle misjonsstasjoner i verden, og kartla så indikatorer for demokrati, som utdanning, kvinners stilling, barnedødelighet og selvbestemmelse. Denne forskningen ble publisert i det anerkjente American Political Science Review. Men med et så politisk ukorrekt tema, måtte det først prøves og etterprøves. Woodberry selv fremhever at det var metodene misjonærene brukte for å spre budskapet som var det unike; trykkekunst, utdanning, forskning og mobilisering. Disse ble siden benyttet av andre både lokalt og globalt.

Kristne er altså ikke bedre enn andre. Det er i seg selv kjernen i Jesu formidling og det han døde for. Debatten har i liten grad sett på om det ligger noe i Bibelens budskap som er grunnlaget for disse verdiene om likeverd, tillit og rettferdighet som vi i dag tenker er universelle, knyttet til menneskerettighetene og barn av opplysningstiden. Hvilket også stemmer for vi har trengt reformer med jevne mellomrom når noen kristne og andre har utgjort en maktelite. Kristne forstår altså ikke dybdene noe bedre enn andre. Men Jesus forstod det. Det var essensen i hans formidling. Nåden! Vi – og dermed alle rundt oss – er elsket uavhengig av hva vi presterer. Å forstå hva det betyr for et samfunn er som vi har sett vanskelig å debattere. Men vi bør absolutt fundere mer på det.

Heidi Westborg Steel,
Generalsekretær HimalPartner

INNHold

NEPAL

- 4 | Flommen i Nepal
- 5 | Nepal trenger oss igjen!

KINA

- 6 | Jordskjelv i Kina
- 8 | Himalpartners framtid i Qinghai?

NORGE

- 10 | Sommerstevnet 2018
- 11 | Vennemøte
- 12 | Om Hauge: Gründer, likestillingsforkjemper og samfunnsrefser

ELLERS

- 2 | Leder og Kjære leser
- 14 | Panorama. Framnes-aksjonen: Sterkere sammen!
- 18 | #hvakanduofre?

SISTE SIDE:

gå ikke glipp av seminaret om Mental Helse på MF. Matrika kommer!

VI TAKKER OG BER FOR...

- Flomofrene i Nepal. Vi ber for at de skal finne tilbake til sitt liv etter flommen. Vi takker for hjelpen våre partnere har gitt dem. Vi takker også for støtten fra Norge.
- Vi ber for arbeidet med å gi nepalerne arbeidsplasser og bærekraftig utvikling
- Vi takker for Jiwan Subedi, en kristen leder som står sentralt i demokratiutvikling og næringsutvikling i Nepal.
- Vi ber for Matrika Devkota og hans utrettelige arbeid for at mental helse skal få høyere prioritet i Nepal. Be også for rettigheter til psykisk syke i Nepal
- Vi takker og ber for sommerstevnet og alle de gode minnene vi skapte sammen. Vi takker og ber for fellesskapet i HimalPartner.
- Vi ber for ECEC, at arbeidet for å ruste lærerutdanningen kan gi tryggere oppvekstvilkår og en bedre skolehverdag for de små i Nepal.
- Vi takker og ber for foreldre-veiledningsprogrammet ICDP som nå også er kommet godt i gang i Kina.
- Vi ber for Framnesaksjonen og #hvakanduofre-kampanjen. Vi ber om at det nye skal bære frukter i framtidens HimalPartner.

Flommen i Nepal

Vi mottar jevnlig mail og telefoner fra våre partnere angående flommen i Nepal. Situasjonen er svært kritisk og flere trenger hjelp.

TEKST: LINE KONSTALI, FOTO: UNITED MISSION TO NEPAL

Jeg har aldri sett en så stor flom i hele mitt liv.

Bhadralal (84) og familien hans bor i nærheten av en vei som ble blokkert for bilkjøring. De flyktet derfor i siste liten. Vannstanden har blitt så høy at det er umulig å komme tilbake. Han og familien mottar mat og midlertidig husly fra United Mission to Nepal (UMN), vår lokale samarbeidspartner. Alle hans eiendeler ble dratt med i vannmassene. Han har derfor ingen ting å komme tilbake til.

Flere døde

Han er ikke den eneste som sliter. UMN jobber i distriktene Sunsari og Nawalparasi, der HimalPartner har støttet fred og forsoningsarbeid i 10 år. Der gir de familier akutt hjelp. Alvorlig syke og handicappede blir ekstra godt tatt vare på.

Alvorlig for matproduksjon

Landbruket er allerede hardt rammet i områder der jordbruket regnes som en viktig næring. Dette vil på sikt skape nye problemer, da tilgangen til mat vil bli begrenset.

Dette skaper problemer for **Baleshwar Bishwakarma** som er hovedforsørger i familien. De bor i Sunsari, et område som er hardt rammet av flom. Han er bare en av mange ofre som har akutt behov for husly og mat.

På kort tid har vår partner, United Mission to Nepal, reist til område for å bistå med hjelp. En av de som mottar pakker med mat er Baleshwar. De mistet sitt hjem og alt de eide i flommen. De mistet også all mat de hadde lagret. Rismarkene på eiendommen ble også skylt vekk av vannmassene.

– Jeg er takknemlig for alt jeg får, spesielt siden barna hele tiden spør om vi snart skal spise.

Takk til dere som støtter!

Vi har allerede nå mottatt henvendelser fra SMM-menigheter som kunne tenke seg å starte innsamlingsaksjoner til støtte for flomofrene. Vi vil også takke for alle enkeltgavene som er kommet inn i den forbindelse.

Nepal trenger oss igjen!

Flomofrene mister alt de eier. De mister sine hjem og trenger mat og klær. Noen mister også sitt livsgrunnlag, som denne familien. De har mistet husdyrene og kornlageret på gården.

Vi sender en varm takk til alle dere som støtter. Det betyr mye.

Dessverre er ikke kampen over enda.

Hvis du vil fortsette å gi, kan du gjøre det på følgende måte:

VIPPS: HIMALPARTNER #15521

SMS: HIMAL150 til 2160

Bankkonto 3000 15 47107

Oppfordre gjerne din menighet til å gi kollekt til flomofrene. De kan kontakte oss direkte ved å sende en mail til Informasjons- og Innsamlingsleder Line Konstali: line.konstali@himalpartner.no

- 69 617 husdyr er drept
- 383 skoler ødelagt
- 461 000 mennesker har måttet flytte
- 65 000 hus er ødelagt
- 143 mennesker er døde
- 30 mennesker er savnet
- 43 mennesker er skadet

Jordskjelv

ARTIKKELFORFATTER MÅ VÆRE ANONYM AV SIKKERHETSMESSIGE ÅRSAKER.

Tysdag 8. august kl. 21.19 lokal tid var det eit jordskjelv med episenter i Jiuzhaigou i den nordlege delen av provinsen Sichuan i Kina. Sjølv om eg var rundt 250 km i luftline unna, kjende eg det godt. Fyrste tanke var: Kvar er det? Kor alvorleg er det? Det vara ikkje lenge før det var på sosiale media her og på VG-nytt heime. Seinare har eg funne ut litt meir:

Det er bekrefta 25 omkomne og nesten 500 såra. Styrke var 7.0 på Richterskalaen.

Jiuzhaigou er kjent for ein fantastisk flott nasjonalpark. Det hadde visst vore rundt 35.000 i parken den dagen så dei prøvde å evakuere så mange som mogeleg av dei dagen etter. Det er mykje skade i parken. Jordras har gjort at det klåre blå/turkisfarga vatnet er brunt, og bilveggar/gangveggar er øydelagde. Det vil ta lang tid å få alt i orden att.

Eg var i Jiuzhaigou hausten 2012. Då budde me hjå ein tibetansk familie - Home Stay. Eg har funne ut at tettstaden Zhangzha like ved var hardast ramma, så tankane har vore hjå dei desse dagane. Difor gjorde det godt å få kontakt og høyre at alt er bra med familien og med venene deira. På grunn av at nasjonalparken er midlertidig stengt, har dei ikkje turistar no, men reknar med å opne att neste år.

Dessutan las eg om ei som driv hostel i Zhangzha. Ho var nede i sentrum av Jiuzhaigou under jordskjelvet. Då ho/dei køyrde heim, var det mykje stein i vegen.

Vel heime, oppdaga dei at bygningen hadde store sprekkar så dei sette opp telt og tende bål ute for å varme turistane. Det var verken straum eller internett. Om morgonen dagen etter plukka dei stein så turistane som hadde bil kunne koma av stad.

Eg har vore i kontakt med nokre av studentane mine som bur ganske nær Jiuzhaigou og ei som er frå eit område med flaum. Studentane, familiane og folk i landsbyane deira har det bra.

Jordskjelvet 8.august var ille nok, men ikkje så alvorleg som dei fyrst var redde for. Folk i området lever i frykt for kraftige jordskjelv. Dei har 12. mai 2008 i friskt minne. Den gongen var episenteret i Wenchuan (styrke 8.0) og meir enn 85.000 menneske omkom - over 370.000 såra og minst 5 millionar heimlause. I tillegg til dei som døydde under jordskjelvet, var det mange etterskjelv og nye skjelv i lang tid, jordras som bl.a. tok livet av hjelpearbeidarar, ras som blokkerte elveløp og vart årsak til flaum. Det er omtrent umogeleg å tenkje seg eit slikt omfang.

Seier du 5.12 (12.mai), veit alle kva du tenkjer på. Det var svært mange elevar som mista livet fordi det var i skuletida, og dei ikkje visste kva dei skulle gjera. No har dei jordskjelv-øvingar på alle skulane akkurat som me har brannøving heime. Elevane veit nøyaktig kva dei skal gjera om det blir jordskjelv: Set deg på huk under pulten med hendene over hovudet. Gå ut

når skjelvet er over.

Etter mai 2008 var det mange skular og andre bygningar som vart karakteriserte som utrygge og rivne. Elevane hadde undervisning i brakker i fleire år, men no er det mange nye og solide bygningar i Sichuan og sørlege Gansu.

Eg har budd på sju ulike plassar i Nepal, Bhutan og Kina. Det var berre i Sør-Kina at eg ikkje kjende noko jordskjelv. Elles har eg opplevd meir og mindre kraftige jordskjelv alle plassane. Den tøffaste perioden med jordskjelv var våren 1997 lengst nordvest i Kina. Då var det jordskjelv fleire gonger i veka i to månader (mange av dei med styrke mellom 6 og 7). Då det fyrste skjelvet kom, var det nokre som omkom og bygningar som rasa. Seinare sov folk ute der episenteret var. Eg må innrømme at eg vart sliten av alle jordskjelva. Om eg var i klasserommet med studentar eller låg og sov – bråvakne og bestemme meg for å krype under den solide senga mi, gå ut eller ikkje bry meg om det.

Ein dag klaga eg til ei av dei andre utlendingane. Ho svara: "Du veit vel kven du skal seie det til?" Ja, det vart til ei bøn, og eg fekk svar. Neste gong det var eit kraftig jordskjelv merka eg ingenting fordi eg sykla på ein humput veg. Eg fekk veta om det i etterkant. Den sommaren var eg på ferie heime. Då eg la meg fyrste kvelden, tenkte eg: "No er eg i Hallingdal, og det blir ikkje jordskjelv i natt!" ■

Kraftverk og samfunn i Nepal

HimalPartner (den gang Tibetmisjonen) tok initiativ til å starte yrkesskolen Butwal Technical Institute midt på 1960-tallet. Siden da har organisasjonen vært involvert i kraftutbygging, samfunns-utvikling og etablering av arbeidsplasser.

Kraftverket Andikhola som ble bygd av HimalPartners utsendinger fikk i 2005 UNESCOs Blue Planet pris for bærekraftig samfunnsutvikling.

HimalPartner har et nært samarbeid med Butwal Technical Institute (BTI) med formål å bidra til modernisering av denne tekniske skolen. Skolen har gjennom årene utdannet flere tusen ungdommer som har fått jobber i blant annet voksende vannkraftsektor.

Gjennom samarbeidet med BTI og Kathmandu University og erfaringer fra tidligere prosjekter legges det grunnlag for entreprenør- og samfunnsutvikling i områder med potensiale for vannkraft-utbygging.

Kjøp Kalender 2018 og gi støtte til yrkesutdanning i Nepal

BUTWAL TECHNICAL INSTITUTE (BTI) er teknisk yrkesskole i Butwal sør i Nepal. BTI ble etablert i 1963 av HimalPartners utsending, ingeniør Odd Hoftun. Siden etableringen har yrkesskolen uteksaminert over 8000 fagarbeidere. BTI har et stort behov i modernisering.

Format A3: Pris kr. 400,-

Format A4: Pris kr. 300,-

Kalenderen kan bestilles på mailadresse: post@himalpartner.no

Du kan også fylle ut skjema:

Navn: (en linje) _____

Adresse: (2 linjer) _____

HimalPartners framtid i Qinghai?

TEKST: JOSTEIN HOLM

Jon Westborg og undertegnede ble oppfordret av HimalPartner til å reise til Xining i Qinghai provins i Kina for å se på mulighetene for å videreføre det arbeidet misjonen hadde støttet i mange år, en støtte som nå måtte opphøre på grunn av nye kinesiske lover om utenlandsk støtte til kinesiske frivillige organisasjoner.

Vi møttes i Xining en dag i mai hvor Randal Frivold tok imot som kjentmann og tilrettelegger.

Oppholdet i Xining var interessant nok med besøk på småbedrifter utlendinger hadde klart å etablere og drive. Mye nyttig informasjon om erfaringer med lokale myndigheter og begrensninger og muligheter til å få til noe myndighetene kunne

godkjenne og kanskje til og med noe de kunne sette pris på og ønske.

Yakull skaper arbeidsplasser

Stikkordet for hele oppholdet var ull. Ikke saueull som jeg hadde arbeidet med i Nepal, men yakull.

Vår tibetanske kontakt, Tsultrim, kunne vise oss ferdigproduserte plagg av det fine materialet. Plagg som var produsert lokalt ved hjelp av enkle maskiner. Det skapte sårt tiltrente arbeidsplasser i lokalsamfunnet. Men yakull er et kostbart materiale som gir kostbare produkter. Det betinger et kjøpekraftig marked. Vi vet at det finnes en stadig voksende gruppe i det kinesiske markedet, men det kan tenkes at de ønsker produkter som kommer fra det store utland

og ikke bare fra en avkrok som Tibet. Å innta det internasjonale markedet, er en svært krevende affære som også Tsultrim så som svært vanskelig.

Men han gav ikke opp av den grunn. Lokale arbeidsplasser kunne utvikles ved å ta seg av råproduktet yakull. Det kreves stor manuell innsats med små behov for maskiner for å gjøre ulla klar for garnproduksjon. Tsultrim inviterte til en tur opp på vidda, den tibetanske høysletta. Vi syntes det var bra høyde på Xining med sine ca. 2300 m.o.h., men innen vi var ved målet var høyden hadde vår gangfart halvert. Turen gikk med fly til Yushu, derfra med bil inn på vidda. Selv om det bare var mai måned, var det flokker av yak å se og enkelte telt var oppe. Tsultrim tegnet og forklarte hvordan

de kunne samle inn ulla ute på beite, rense den for sand og strå og annet rusk for så å skille dekkhår fra ullhår. Det ville redusere vekta til en fjerdepart av opprinnelig vekt og dermed spare masse transport og samtidig skape mange arbeidsplasser lokalt.

Spennende tider

Grunnen til at vi ble plukket ut til denne jobben, var nok planene vi har arbeidet med om å opprette en selskap i Nepal for å støtte gründere i utkantstrøk med kapital og veiledning (SESI). Kunne prosessen med SESI danne grunnlag for noe lignende i Qinghai?

Etter hjemkomst har vi i SESI kommet til at vi i hvert fall vil undersøke nærmere om en slik ide kan la seg gjennomføre rent praktisk. En forstudie vil bli lagt fram for styrende organer i Himalpartner Holding og HimalPartner så får konklusjonene vente til saksbehandlingen er gjennomført.

Men spennende er det!
Jostein Holm ■

SOMMERSTEVNE 2017:

Takk for nå! Velkommen tilbake neste år.

I år, som i fjor og årene før det, samles vi til sommerstevne. Her kan du mimre litt fra oppholdet på Haugetun folkehøyskole i Fredrikstad.

TEKST: INGUNN RØSE HØYBRÅTEN, FOTO: PETER GRUBI

Alle-Sammen-møter

Andreas Høyland og Barbro Høyland Andersen hadde ansvar for Alle-Sammen-møtene på begynnelsen av formiddagssamlingene og kveldsmøtene. Det var samlinger preget av musikk og bibelfortellinger, med gode innslag av humor. Vi fikk stifte bekjentskap med Thomas Toresen og hans musikk og barna som var med på barneopplegget fikk være med å dramatisere bibelhistorier.

Barna laget også puslespill. De fikk en brikke ved hvert møte som tilslutt ble et bilde og en setning: Frykt ikke! Du er elsket fra første stund. Du blir møtt med kjærlighet. Da skylder vi å elske hverandre.

Bibeltimer

Tidligere UMN direktør Mark Galpin talte over temaene «Elsket først» og «Nåden. Troen. Ordet.»

Det var to inspirerende formiddagssamlinger med god undervisning og flott musikk.

Kveldsmøter

- Hva er misjon? Diskusjon om misjon med deltagerne Atle Sommerfelt, Sigrun Møgedal og Heidi Westborg Steel. Panelsamtalen ble ledet av Berit Dale.
- Partnervandring på torsdagskvelden med presentasjon av prosjektene ved hjelp av stands. Alle HimalPartners prosjekter var representert ved stands med informasjonsmateriell. Det var også mulig å stille spørsmål til utsendinger og andre som betjente de ulike standene.
- Gjester i sofaen hos Svein Helge Rødahl. Ingun Brustugun, Egil Hagen, Helge Bjørngaas Helle og Terje Holmedahl deltok i et talk show med tema «Nåden alene. Troen alene. Ordet alene.»
- Nattjazz konsert med Jan Ørnulf Melbostad og Mathias Hagen. De hadde satt sammen en variert konsert til glede for mange tilhørere.

Himalayatorget

- Bruskasseklating med lift. Utfordringen var å stable flest mulig bruskasser opp på hverandre mens en selv satt på den øverste.
- Det var salg av vafler og ulike aktiviteter for store og små, som for eksempel pilkast, hesteko kasting og egen massasje-krok. Torget myldret av liv og det kom inn 20 000 kroner til HimalPartners arbeid.

Haugeseminar og utflukt!

«Misjon gjennom ord og handling» ved Svein Høiden. Vi hadde også gleden av å delta på utflukten «I Hauges fotspor», som var en vandring i Gamlebyen i Fredrikstad. Der deltok også skuespiller Terje Brevik. Han har en av rollene i musikalen om Hauge, «Det brenner en ild.» ■

Vennemøte

Det er torsdag ettermiddag og på Haugetun Folkehøgskole begynner deltakerne på HimalPartners sommerstevne og komme.

TEKST: REIDUN KIPPENES, FOTO: PETER GRUBI

En drosje svinger inn på plassen og ut kommer to blide damer. På vei bort til resepsjonen forteller Berit Nordli Evenesen og Liv Haug at de var blitt kjent da de deltok på turen Himalaya Møre hadde til Nepal i påsken. De hadde blitt sittende ved siden av hverandre på flyet og i løpet av turen hadde et nært vennskap vokst fram. Før de skiltes på Gardemoen, ble Berit og Liv enige om at de skulle møtes igjen på sommerstevnet og her var de.

Da de fikk utlevert romnøkklene, viste det seg at Berit hadde fått rom i den gamle fløyen, mens Liv skulle bo i den nye delen av internatet.

– Vi bytter rom, kom det spontant fra Liv, -det er jo ikke så lett for deg å gå i trapper.

Og slik ble det.

– Liv er utrolig snill, sa Berit idet hun satte kurs for heisen, mens Liv krysset plassen og tok trappa opp til sitt rom.

Under en lunsj fikk jeg høre litt mer av deres historie.

Liv har mange år vært opptatt av Nepal og drømt om å reise dit, men det hadde

aldri blitt noe av. Sist sommer følte hun at Gud sa at nå var tiden inne, men hun skjønnte ikke hvordan det skulle la seg gjøre. I februar brakk hennes mor armen og Liv trådte støttende til. Da moren var frisk igjen, ønsket hun å gi datteren en tur til takk.

– Det blir dyrt for deg, svarte Liv, -jeg ønsker nemlig å dra til Nepal.

Gjennom HimalPartner som hun googlet seg fram til, fikk hun kontakt med Bjørn Ødegård og sikret seg siste plassen på Påsketurten 2017.

Berit hadde en annen historie å fortelle. Hun har i flere år støttet arbeid i Nepal gjennom en gruppe i menigheten. Denne er nå knyttet til HimalPartner og som kontaktperson får hun tilsendt Tibetaneren. Berits mann hadde vært syk i flere år og døde i november. Bare dager etterpå fikk hun Tibetaneren i posten. Der så hun en annonse for tur til Nepal i påsken og der og da bestemte hun seg å melde seg på. -Jeg trengte å ha noe hyggelig å se fram til, kom det stille fra Berit.

Interessen for Nepal og vennskapet som ble knyttet under påsketurten, hadde ført dem til Haugetun. Da stevnet var over ga de uttrykk for at det hadde vært lett å komme i kontakt med folk og de hadde bare positive ting å si om innholdet i stevnet.

Arrangøren fikk noen praktiske tips: -Det er viktig å huske på gi informasjon som om alle er der for første gang.

Det er noe vi tar med oss videre.

Til slutt har jeg lyst til å ta med et glimt fra Himalayatorget lørdag ettermiddag. Det er to timer med aktiviteter av ulikt slag for alle aldre, salg av varer fra Nepal, ting laget av barnegruppa og vafler og kaffe. I år hadde vi også bruskasseklating. Mange særlig av barn og unge, prøvde seg. Liv satt lenge og så på, men så bestemte hun seg for å forsøke. Jeg var tilfeldigvis til stede og som eldste deltaker satt hun til slutt på toppen av den tiende kassa! Da syntes hun det var på tide å gi seg. Imponerende innsats! ■

Gründer, likestillingsforkjemper og samfunnsrefser

Hans Nielsen Hauge hadde en evne til å begeistre. Han hadde troen i sitt hjerte og gikk aldri på akkord med seg selv. Som ung og lovende talte han presteskapet midt i mot. Han gikk også rundt omkring i hele Norges land.

Om noen skulle være i tvil: han forandret Norge.

LINE KONSTALI, FOTO: ALF-JOHNNY SØRENSEN

På Tøihusplassen i Fredrikstads gamleby arrangeres musikalen om Hans Nielsen Hauge, «Det brenner en ild.» Erik Wenberg Jacobsen spiller Hauge i musikalen og sier at personen har inspirert ham.

– Da jeg ble kjent med Hauge fikk jeg et nytt syn på ham, sier han. –Jeg trodde han var mer streng, dømmende og pietistisk. Det var heller motsatt. Den medmenneskelige versjonen av Hauge er fullstendig skjøvet bort.

Det var ikke tvil om at han ville ha hovedrollen da manusforfatteren kontaktet ham.

– Jeg reagerte med umiddelbar glede. Jeg vil jo alltid lese manuskriptet før jeg sier ja til en rolle, så jeg ba om å gjøre dette først også nå, men det tok ikke lang tid før jeg takket ja.

For Wenberg var det helt eksepsjonelt å leve seg inn i rollen som Hauge. Han har 20 års erfaring som musikalartist og har spilt i kjente musikalener som Jesus Christ

Superstar, Spelemann på taket og We will rock you.

Tøihusplassen

Det er et historisk sus over Tøihusplassen, som ble bygget i årene 1773-1775. Foruten å være militært lager for festningen tjente Tøihuset også som depot for flere norske regimentene som i krig skulle forsynes fra Fredrikstad festning.

Det kunne være alt fra brød- og høyvogner, til mindre avdelingsutstyr som telt og kokekar. Det var også flere fangeceller her, og det er et av stedene Hauge har vært fengslet.

– På mange måter føler jeg at deler av Hauges historie sitter i veggene i disse bygningene, sier Wenberg.

Strikket mens han gikk

– Hauge var både belest og smart, fortsetter han. – Han fikk til mye. Kunnskapen han tok til seg brakte han videre.

Entusiastisk forteller han også om turene Hauge gikk land og strand i Norges land. For å få tankene til å gå strikket mens han gikk. Han produserte mens han tenkte. En allrounder som både kunne fungere som predikant, ingeniør, arbeider og bonde. Ved å etablere arbeidsplasser i industri løftet han fattige til et bedre liv.

Utfordreren

– Hauge kunne både være omsorgsfull og medmenneskelig, men også krass og for-dømmende. Måten han utfordret presteskapet på var ganske drastisk, for å si det sånn.

Han peker også på hva Hauge gjorde for kvinner. Da han i 1802 etablerte sitt religiøse og økonomiske nettverk, utpekte han 31 regionale forstandere, hvorav 6 av dem var kvinner. Kvinner kom også ut i arbeid og man fikk et nytt syn på barn og barneoppdragelse.

– Hans engasjement skapte et mål og en

mening for mange bønder og arbeidsfolk. Ved å starte husmøter utfordret han etablerte maktstrukturer i samfunnet.

Straffen

Det viste seg å være en høy pris å betale for denne virksomheten. Siden Konventikkelplakaten av 1741 forbød lekfolk å holde møter uten sogneprestens godkjenning, ble han flere ganger arrestert.

I år 1804 ble han fengslet og han slapp ikke ut igjen før år 1811. Da sluttet han med reisevirksomheten inntil han i 1813 ble dømt til 2 års slaveri. Dommen ble derimot omgjort til en bot på 1000 riksdaler.

Må ikke forvitre

I de til sammen 18 årene han var predikant og utenfor fengselet, utga han 33 bøker. I tillegg satte han i gang folk med handels- og industriforetak. Huges kristendomssyn kan sies å være pietistisk, men han la større vekt på å tjene Gud gjennom praktisk arbeid enn hva pietismen tradisjonelt hadde gjort.

– Det er viktig at ikke arven etter Hauge forvitret, sier Wenberg avslutningsvis.

– Mye av det norske finner du hos Hauge. Dugnadsånd og fellesskap var sentrale verdier i hans virksomhet. Og her snakker vi 150 år før Gerhardsens tid. ■

Styrelederen har ordet:

TEKNOLOGI ELLER SAMHANDLING OG PROSESS?

Det som sitter sterkest igjen hos meg etter sommerstevnet er møtet med Hans Nilsens Hauges liv og tenkning. Han var en person som satte store spor etter seg og som fortsatt appellerer ikke minst til HimalPartner. Gjennom besøk på Hauge der han vokste opp, og Hagueseminaret som ble organisert i etterkant, fikk vi innsikt i hvilken betydning hans tenkning og handling fortsatt kan få i vår egen organisasjon.

Senere ble det arrangert en musikal om Hauge i Gamlebyen Fredrikstad. Framføringen førte oss inn i sentrale tolkninger av hendelser som lå til grunn for det som Hauge oppnådde gjennom et alt for kort liv. Framstillingen klarte å trekke fram mange sider ved Hauges arbeid som fortsatt inspirerer til innsats.

Jeg ønsker å trekke fram to viktige sider ved Haugebevegelsen:

Med datidens muligheter for kommunikasjon var det vanskelig for Hauge å holde sammen bevegelsen. Hauge var tydelig på at vi måtte stå sammen. Oppgavene var for store og erfaringen viste at der var bruk for alle med forskjellige egenarter og kunnskaper. Respekten for hverandre var sentral. Kvinnene sto sentralt. Noen hadde penger, mens andre hadde kompetanse som Hauge var en mester til å benytte.

Sentralt i det hele sto Hauges eget forhold til Jesus og kallet til å bære det videre til nye generasjoner. Evangeliet førte ham ut i mange prøvelser og motgang, men han var trofast mot kallet han hadde fått. Han kom stadig tilbake til hvor fundamentalt det er å følge Jesus.

For en liten organisasjon som HimalPartner kan avstander både innen vårt eget land og ut til Nepal og Kina og bredt spekter av støttespillere og oppgaver være en stor utfordring. Samtidig vet vi fra egen erfaring og fra Haugebevegelsen hvor viktig det er å trekke sammen i samme retning. Dynamikken i samarbeidet er helt avhengig av at vi følger Jesus. I en slik sammenheng vil der være rom for kreativitet og nytenkning. Vi ønsker hverandre Guds Velsignelse over et nytt arbeidsår.

Arne Kjell Raustøl
Leder av landsstyret

PANORAMA

STERKERE SAMMEN!

Framnes Kristne Videregående Skole har valgt HimalPartner som prosjekt dette året. Sammen skal vi samle inn penger til Mental Helse-prosjektet Koshish.

Mental Helse er et underprioritert område i bistand. Noen mener de fattige ikke har råd til å prioritere det. Det er derimot påvist en sammenheng mellom nedsatt mental helse og redusert evne til utdanning, samfunnsdeltagelse og arbeid. Derfor mener vi at samfunnet ikke har råd til å overse problemet.

Koshish

Elevene ved Framnes skal ha Koshish som hovedfokus. Ved å støtte aksjonen bidrar du til at flere får hjelp og behandling dersom de får problemer med psykisk sykdom. Her blir pasientene behandlet med verdighet og respekt. I tillegg jobbes det aktivt med å påvirke lokale myndigheter til å ta ansvar og tilby behandling.

Matrika Devkota er gründeren bak Koshish. Han hadde selv bipolar lidelse som ungdom og opplevde å bli isolert fra lokalsamfunnet i 8 år. Han har derimot klart å snu sin vanskelige livserfaring til noe positivt. Noe av grunnen er i følge Matrika at han valgte å bli en kristen.

Hvis du er en av dem som vil bidra til at Framnesungdommen lykkes med innsamlingsaksjonen, kan du støtte på følgende måte:

VIPPS: #120108 Himal Framnes (valgfritt beløp)
SMS: kodeord «framnespartner» til 2160 (100 kr)

JEG HAR ET NÆRT FORHOLD TIL MISJON

Harald Mullen er 17 år og skal begynne i 3. klasse på Framnes VGS. Her går han på studiespesialiserende med friluftsliv.

Han har et nært og sterkt forhold til misjon.

– Jeg er født i Paris og har bodd der i nesten 5 år. Faren min var prest og moren min jobbet for NMS. Så du kan trygt si at for dem var misjon et levebrød, så det gjør meg til misjonærbarn!

Det var en stor opplevelse å bli valgt som nestleder for Framnesaksjonen. Først ble han litt skremt.

– Det var et stort prosjekt som skulle settes i gang. Det var derimot ingen vei tilbake. Etter å ha fått en dag til å la det synke inn, så var jeg veldig takknemlig for at medelevene mine stolte på meg. Hvis de tror jeg kan, så klarer jeg det nok!

– Jeg ser veldig fram til oppgaven og spesielt når de første kronene kommer på konto. Da ser jeg at vi faktisk gjør noe. Jeg er veldig spent på å se hva kullet vårt og resten av skolen får til. Vi er helt avhengig av dem for å kunne samle inn nok penger. Jeg håper vi kan gjøre en forskjell for andre!

JEG BRENNER FOR AT BIBELEN SKAL VÆRE TILGJENGELIG FOR ALLE

Martha Kristin Hamre Andersland er 18 år og kommer fra Stord. Hun begynner i 3. klasse på Framnes, på idrettslinjen. Hun er valgt som leder til Framnesaksjonen.

– Jeg har alltid vært interessert i misjon og synes det har vært spennende når misjonærer kom på besøk i menigheten min, Eben Eser Stord. Personlig brenner jeg for at Bibelen skal være tilgjengelig for alle. Jeg har selv vært på misjonstur i Kina og delt ut Bibler. Jeg ser for meg at jeg skal drive med misjon i framtiden, det er en del av Hans plan.

Å bli valgt som misjonsleder var surrealistisk. Hun var også svært glad for tillitten fra de andre elevene.

– Det var virkelig et bønnesvar og jeg følte meg velsignet.

Hun gleder seg over oppgaven hun har fått og er samtidig forberedt på utfordringene hun da vil møte.

– Jeg er gira på å lede skoleprosjektet vår. Nå vil jeg gjøre en skikkelig innsats! En stor del av motivasjonen bak arbeidet er at jeg vet at det hjelper!

Biskop oppfordrer deg til å støtte flomofre

FOTO: OLE KRISTIAN NORDMARK DUE

La oss støtte og be for flomofrene i Sør-Asia og over alt i verden der naturkatastrofer rammer, oppfordrer biskop Ingeborg Midttømme. Hun utfordrer menighetene til å samle inn offer til en av organisasjonene som arbeider i de rammede områdene.

Etter at Normisjon startet kampanjen «Flom i panna», som skulle gi naturkatas-trofen i Asia mer medieoppmerksomhet, plukket Dagbladet opp initiativet og skrev en sak om det.

Både Normisjon og HimalPartner har et tett samarbeid med Den Norske Kirke, gjennom Samarbeid Menighet og Misjon.

Opplev Nepal og Bhutan 18.- 31. oktober 2017

Reiseleder: Jostein Holm
Pris: kr. 28.000
m/full pensjon

Mer info og påmelding:
Himalaya Reiseklubb
v/ Jostein Holm,
Borgeveien 10,
3178 Våle
Tlf.: 930 47 697

Se også
Facebook og
www.himalayareiseklubb.no

I samarbeid med

ALL VERDAS gåver og bruksting

Full av unike gåver og bruksting

4244 Nesflaten. Følg skilta! Open 7 d/v. Mobil: 40092745

Nettbutikk: www.allverdass.no

Takk til alle som vil kommentera, lika og dela her:

facebook.com/allverdass

Instagram: @allverdass

Kjøp brukt!

Normisjon har gjenbruksbutikker både på internett og flere steder i landet.

Finn oss på gallerinormisjon.no eller ta turen innom en av våre butikker: Oslo sentrum, Sørumsand, Gjøvik, Sandnes, Akdsal, Askøy, Iveland og Drammen.

Her kan du finne klær, møbler, kjøkkenting, kunst, bøker og barne- og sportsutstyr og mye, mye mer til en rimelig penge!

Ditt kjøp kan gjøre en forskjell for Normisjon!

www.gallerinormisjon.no

Bruktbua Gi & Få i kjellaren i Suldal bedehus

Opningstider:
onsdagar frå kl. 11.00 til 15.00
og kl. 17.00 til 19.00
fredagar frå kl. 15.00 til 20.00

Kom innom til ein handel eller ein drøs!
Vi har kaffi og nysteikte vaflar.

Alle inntekter går til HimalPartner sitt prosjekt i Nepal:
Håpets hus – dagsenter for funksjonshemma barn.

Vi tek imot bruks- og kunstgjenstandar, møbler, leikar og mykje anna.

Kontakt: Kari Ronold,
Salomonskleivo 6,
4237 Suldalsosen

Tlf.: 412 44 043
E-post: karikariellise@gmail.com

GI OSS NAVN

Kjenner du noen som vil ha glede av å få tilsendt Tibetaneren seks ganger i året, - gratis?

Gi oss NAVN, ADRESSE, TELEFON NUMMER OG E-POSTADRESSE.

Gi oss beskjed om du har spurt vedkommende eller om vi skal gjøre det.

Ikke lett å ta avstand

Kaja Rama Hagen ble født i Nepal. Som 6-åring ble hun adoptert av sine norske misjonærførelde. Deretter reiste familien tilbake til Nepal etter et par år.

TEKST: LINE KONSTALI FOTO: PRIVAT

Jeg knytter mye av min identitet til Nepal. Som barn levde jeg tett på mennesker som har mye mindre enn det som er vanlig for norske barn. Også som misjonærbarn så jeg kontrastene. Jeg hadde mye mer enn dem.

Til tross for disse erfaringene har hun, som så mange andre, blitt dratt inn i bruk – og kastsamfunnet i Norge.

– Vi blir litt blindet av det. Ofte tar jeg et steg tilbake og tenker at jeg ikke trenger en ny bukse, enda mer kaffe, flere jakker eller så mye underholdning som f.eks. kinobe-søk. Derimot vet jeg med meg selv at jeg gjør altfor lite med tanken og så lever jeg bare videre.

#hvakanduofre

Jeg kunne ha ofret alle de tingene jeg allerede har nevnt. **Min hverdag hadde ikke sett så annerledes ut, men det kunne den ha gjort for noen andre der ute.**

Fra bloggen «Veien til et lavere forbruk»

Ny kjole

Nye joggesko

Middag på restaurant

Reise til London

Besøk www.hvakanduofre.no

Et teologisk perspektiv på fattigdom

For Gud er alle like, men vi oppfører oss som om dette ikke er sant

TEKST: LINE KONSTALI, FOTO: KLAVESTAD, FJELHAMAR

Ernst-Modest Herdieckerhoff har for tiden permisjon fra stillingen som sokneprest i Skårer menighet i Lørenskog. Han er varaordfører for MDG i kommunen. Hans engasjement for fred, rettferdighet og bevaring av skaperverket har farget begge disse rollene.

– Jeg gjør fortsatt noen prestetjenester for prostet, blant annet begravelser, men det blir i de andre kommunene i prostet. Hittil har jeg ikke møtt noen interessekonflikter. Det lar seg forene. Folk vet godt hvem jeg er. Begge oppgavene grunner i mitt engasjement.

Han er opptatt av at vi i den vestlige verden må tenke nøye igjennom hvordan vi prioriterer.

– Noen sier at det er for mange mennesker på kloden, men det stemmer ikke. Denne verden har nok ressurser for alle, men ikke nok til grådigheten som særlig den vestlige verden har gjort seg skyldig i. Vi har et stort fordelingsproblem som stort sett går utover mennesker i fattige land. *Vi vet at er alle mennesker like mye verdt for Gud, men vi oppfører oss på en måte som om dette ikke var sant.*

Han mener et fokus på grådighet er viktig for dagens kristne.

– Den lille rike delen av verden tar seg til rette på bekostning av verdens fattige. Den dagen vi står ansikt til ansikt med Vårherre er det denne urettferdigheten som kommer til å bli påpekt. For ikke å snakke om at den samme grådigheten har ført oss inn i en stor klimakrise som de fleste norske politikere i praksis nekter å forholde seg til. Men det står faktisk om overlevelsen av vår sivilisasjon.

Så hva kan vi gjøre når problemet bunner også i et økonomisk system som vi alle er fanget i? Det er ikke så lett, men vi kan jo begynne hos oss, hver for seg. Begynne å leve mer bevisst. Det er ikke nødvendig å være med på den stadige vekst-karusellen.

#hvakanduofre

Jeg nekter å se på de nødvendige tiltak som et offer. Vi kan heller se på alt det fine vi da får: bedre luft, et stabilt klima, mer fornøyde mennesker, mindre fattigdom og sult, mindre krig og konflikter, mer tid, livskvalitet og glede.

Fra bloggen «Veien til et lavere forbruk»

Hva kan du ofre?

TEKST: LINE KONSTALI

Overforbruk har lenge truet jorda vår. Samtidig lever fortsatt 836 millioner mennesker i ekstrem fattigdom (FN). I HimalPartners omvendte nettbutikk kan du gi avkall på noe, og heller bruke pengene på prosjekter som gir folk i Himalaya et håp og en fremtid!

Å bli kjent med HimalPartners «disipler» har vært en interessant reise og noe som fascinerer meg er nettopp nøkternheten jeg møter hos mange. Både blant kollegaer og frivillige merker jeg at alle har gode verdier på dette området. Disse verdiene ønsker vi å bruke på nye, kreative måter. Vi har startet en kampanje som heter #hvakanduofre?

Besøk nettsiden: www.hvakanduofre.no. Dette er HimalPartners omvendte nettbutikk, der vi fokuserer på ubalansen som er i dag, med tanke på fattigdom vs overforbruk. Dette er ekstremt urettferdig og vi vil derfor gi folk muligheten til å støtte HimalPartner ved hjelp av symbolgaver. Du kan ofre produkter som «en brus», «en kaffe», «to stoler» eller «reise til London» og heller gi penger til Nepal.

Veien til et lavere forbruk

På nettsiden finner du også bloggen «Veien til et lavere forbruk». Denne vil vi oppdatere jevnlig med intervjuer av både HimalPartners kjernetropp, samt andre personligheter som setter sitt preg på kristen-Norge i dag. Her kan du få en smakebit på et par av intervjuene. God fornøyelse!

HIMALPARTNERS KVINNEFORENING I OSLO ØST INVITERER:

Tro i møte med psykisk helse – hva bygger opp og hva bryter ned?

I anledning Nepal-besøk i september inviteres det til kveldsseminar med fokus på tro og psykisk helse. Matrika Devkota fra den nepali organisasjonen

Koshish kommer til Norge sammen med sin kollega Sharmila Parajuli. Matrika har personlig erfaring med psykisk sykdom, og i dag arbeider han for å bidra

til at andre med lignende vansker skal få behandlingstilbud i Nepal. På seminaret vil han fortelle om sin bakgrunn, og hvordan det har bidratt til å skape hans engasjement. Han vil også kunne dele av erfaringer med utfordringer i forholdet mellom tro og psyke fra sitt hjemland. Tittel for hans innlegg er «Tro og rettigheter hånd i hånd - historien bak hans engasjement».

Program for kvelden:

17.30 – 18.00: Kaffe og te.

Det blir salg av pizzasnurrer.

18.00: Intro

Hovedinnlegg ved Matrika Devkota

"Rom for tro i mental helse og mental helse i tro? – i norsk kontekst"

Panelsamtale og spørsmål fra salen

Det vil også bli salg av kalender for 2018, med bilder fra Nepal.

